

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om förmåner för personer som tjänstgjort i minröjningsuppdrag i anslutning till Finlands krig

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att personer som underställda försvarsmakten 1945—1952 deltog i röjningen av sjöminor eller i desarmeringen av röjningshinder inom sjöstridskrafternas fartygsenheter eller i röjningen av landminor i norra Finland skall

beviljas rätt till tandvård enligt lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveterander samt till fronttillägg enligt lagen om frontmannapension.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2000 och de hänför sig till budgetpropositionen för år 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Allmänt

Särskilt socialskydd för frontveteraner har ordnats för personer som har frontmannan-, fronttjänst- eller fronttecken eller veterantecken för tjänstgöring under kriget 1918. Det särskilda socialskyddet består bl.a. av fronttillägg, extra fronttillägg, förmåner enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, tandvård för frontveteraner, rehabilitering samt bostadsstöd.

I och med lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) blev det möjligt att ordna rehabiliteringstjänster för personer som har tjänstgjort i vissa uppdrag under kriget 1939—1945, men inte har ovan nämnda tecken som beviljas frontveteraner. I 1 § definieras de grupper som har rätt till ifrågavarande rehabilitering. Sådana är bl.a. personer som skulle ha haft rätt till nämnda tecken, men som inte har ansökt om dem inom den utsatta tiden före den 31 december 1994, vissa utländska frivilliga som tjänstgjorde i finska trupper, personer som under kriget har verkat i sjukvårdsuppgifter på försvarsmaktens vårdplatser samt personer som under kriget 1939—1945 med stöd av den gamla värnpliktslagen (219/1932) beordrats till tjänstgöring vid någon av försvarsmaktens skolningscentraler.

Enligt 1 § 2 mom. 3 punkten kan rehabilitering också ges personer som åren 1945—1952 underställda försvarsmakten har deltagit i röjningen av sjöminor eller i desarmeringen av röjningshinder i sjöstridskrafternas fartygsenheter eller i röjningen av landminor i norra Finland. Enligt 2 § skall en person som avses i den ovan nämnda paragrafen för att få rehabilitering påvisa att han eller hon deltagit i ifrågavarande tjänstgöring. Tjänstgöringen påvisas med ett intyg som Krigsarkivet ger på ansökan.

Enligt Krigsarkivets utredning har intyg över deltagande i sådan minröjning som avses i lagen utfärdats till mer än 550 personer. Det är möjligt att det finns ca 1 500 personer som skulle var berättigade till intyget och intresserade av förmånerna. An-

sökningstiden för intyget upphör vid slutet av innevarande år, men regeringen avlåter en proposition till riksdagen om ändring av 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig. Enligt denna ändring skall ansökningstiden för intyget förlängas till den 31 december 2001.

1.2. Ersättning för kostnader för tandvård för frontveteraner

Enligt lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner (678/1992) är personer som har frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken eller veterantecken berättigade till ersättning för tandvård på det sätt som bestäms i lagen. Av dessa personer uppbärs inte heller någon avgift vid hälsovårdsscentralerna för kontroll av tänder, förebyggande tandvård eller kliniskt arbete i samband med protetik.

Tandvård som ges av en privat tandläkare ersätts enligt 5 b och 7 § sjukförsäkringslagen (364/1963), dock så att det arvode som tandläkaren uppbär för undersökning samt förebyggande vård av mun och tänder ersätts till 100 procent, eller om det uppburna arvodet är större än den fastställda taxan förutsätter, med beloppet enligt taxan.

Vidare ersätts kliniskt arbete i samband med protetik vilket utförts av en tandläkare eller en specialtandtekniker till 100 procent och tekniskt arbete till 50 procent eller, om det uppburna arvodet är större än den fastställda taxan förutsätter, med beloppet enligt taxan. Ersättning betalas inte för tandimplantat.

Folkpensionsanstalten har 1998 betalat sammanlagt 44 miljoner mark i ersättning för tandvård för frontveteraner till mer än 31 000 personer.

Eftersom minröjningsuppdragen på grund av sin farlighet kan jämföras med fronttjänst, men tjänstgöringen delvis pågick också under fredstid efter kriget, är det ändamålsenligt att beviljandet av egentliga frontmannatecken inte utsträcks till minröjare. Det föreslås dock att personer som innehar ovan nämnda av Krigsarkivet utfärdade intyg om deltagande i minröjningsuppdrag,

skall få ersättning enligt lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner. Därvid skall det inte heller av dem uppbäras avgift vid hälsovårdscentralerna för kontroll av tänder, förebyggande vård eller kliniskt arbete i anslutning till protetik.

1.3. Fronttillägg till minröjare

Enligt 9 § lagen om frontmannapension (119/1977) betalar folkpensionsanstalten fronttillägg till personer som tilldelats frontmannatecken, fronttjänsttecken eller fronttecken.

I slutet av 1998 fick 172 461 frontveteraner från kriget 1939—45 fronttillägg. Dessutom betalades fronttillägg till 914 personer utomlands. Fronttilläggen uppgick 1998 till över 450 miljoner mark. Fronttillägget är 224 mark i månaden 1999.

Av de skäl som nämns i punkt 1.2 föreslås att till 9 § fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket fronttillägg kan utbetalas till en person som har ett av Krigsarkivet utfärdat intyg över deltagande i minröjning. Däremot skall extra fronttillägg inte utbetalas på grundval av det nämnda intyget.

Fronttillägg som betalas till utlandet beviljas en person som tilldelats frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken eller veterantecken och är finsk eller utländsk medborgare som är bosatt utomlands och inte får folkpension. Med stöd av överenskommelser om social trygghet beviljas fronttillägg också en utomlands bosatt utländsk medborgare som får folkpension. Om en person som betalas fronttillägg utomlands flyttar till Finland, fortsätter utbetalningen

av hans fronttillägg i form av fronttillägg enligt lagen om frontmannapension. Om en i Finland bosatt person som får fronttillägg flyttar utomlands bevarar han sin rätt till fronttillägget. För att personer som deltagit i minröjningsuppdrag skall vara i samma ställning som övriga fronttilläggstagare föreslås att utomlands bosatta minröjare beviljas fronttillägg enligt lagen om betalning av fronttillägg utomlands.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Antalet personer som kan ansöka om ett intyg från Krigsarkivet med anledning av deltagande i minröjningsuppdrag uppskattas till ca 1 500. Fronttilläggen som betalas till minröjare medför i så fall ca fyra miljoner mark årligen i extra kostnader för staten. På grund av ikraftträdelsetidpunkten beräknas kostnader år 2000 bli ca tre miljoner mark. De extra kostnader som tandvården medför är mindre än en miljon mark.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med folkpensionsanstalten och Miinanraivaajakilta ry.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 1 § lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 3 augusti 1992 om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner (678/1992) 1 § som följer:

1 §

Personer som innehar frontmannatecken, fronttjänstecken, fronttecken, veterantecken eller ett i 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) avsett intyg

över deltagande i sådana minröjningsuppdrag som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag är berättigade till ersättning för tandvård enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

2.

Lag

om ändring av 9 § lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 9 § lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/1977), sådant detta lagrum lyder i lag 983/1996, ett nytt 3 mom. som följer:

9 §

Till personer som har ett i 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) avsett intyg över deltagande i

sådana minröjningsuppdrag som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag betalas fronttillägg. De har dock inte rätt till extra fronttillägg enligt 9 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om betalning av fronttillägg utomlands**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 1 § lagen den 25 november 1988 om betalning av fronttillägg utomlands
 (988/1988), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat i lag 984/1996, ett nytt 4 mom. som
 följer:

1 §

 Rätt till fronttillägg enligt denna lag har
 också den som har ett i 2 § lagen om reha-
 bilitering för personer som tjänstgjort i

vissa uppdrag under Finlands krig
 (1039/1997) avsett intyg över deltagande i
 sådana minröjningsuppdrag som avses i 1 §
 1 mom. 3 punkten i nämnda lag.

 Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

Helsingfors den 17 september 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Lag

om ändring av 1 § lagen om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 3 augusti 1992 om anordnande av och ersättning för tandvården för frontveteraner (678/1992) 1 § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Personer som innehar frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken eller veterantecken är berättigade till ersättning för tandvård enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §

Personer som innehar frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken, veterantecken *eller ett i 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) avsett intyg över deltagande i sådana minröjningsuppdrag som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag* är berättigade till ersättning för tandvård enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.